

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2005.gada 6.jūlija
rīkojumu Nr. 505

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0325

Profesija

**Šķiedras mākslas izstrādājumu
izgatavotājs**

Kvalifikācijas līmenis

3

Nodarbinātības apraksts

Šķiedras mākslas izstrādājumu speciālists prot izgatavot dekoratīvus izstrādājumus interjera iekārtošanai, rotājošus elementus tērpiem, aksesuāriem un prezentācijas priekšmetus. Darbu veic pēc mākslinieka skicēm, vai zīmē skices un rada izstrādājumu mākslinieka dizainera vadībā. Pārzin jaunākos materiālus un tehnoloģiju, prot tos lietot izstrādājuma ieceres realizācijā. Strādā radošajos centros, darbnīcās, galerijās, salonos, spēj veikt individuālu uzņēmējdarbību, sadarbojas ar klientiem, ir atbildīgs par izgatavotā izstrādājuma kvalitāti.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Veidot izstrādājuma ieceri	1.1. Analizēt pasūtītāja ieceri. 1.2. Apzināt jaunākās tendences Latvijā un pasaulē. 1.3. Izvērtēt arheoloģisko motīvu pielietošanas iespējas. 1.4. Izvērtēt etnogrāfisko motīvu pielietošanas iespējas ieceres realizācijā. 1.5. Pielietot dažādus risinājuma veidus.
2. Piedāvāt pasūtītājam izstrādājuma skices.	2.1. Izveidot skici sadarbībā ar mākslinieku /dizaineru/. 2.2. Izstrādāt skiču variantus, balstoties uz etnogrāfisko, arheoloģisko mantojumu. 2.3. Izveidot kompozicionālas skices, krāsu salikumus, paraugu materiālā. 2.4. Prezentēt piedāvāto risinājuma variantu. 2.5. Prast argumentēt un pierādīt izvēlēto risinājuma priekšrocības.
3. Sagatavot izstrādājuma izmaksu aprēķinus.	3.1. Izvērtēt nepieciešamos materiālus, to daudzumu. 3.2. Veikt aptuvenus materiālu izmaksu aprēķinus. 3.3. Novērtēt veicamo darbu apjomus un veidus. 3.4. Aprēķināt darba izmaksas. 3.5. Saskaņot izmaksas ar pasūtītāju.
4. Izgatavot izstrādājumu.	4.1. Izvēlēties atbilstošas iekārtas, instrumentus. 4.2. Izvēlēties materiālus un palīgmateriālus. 4.3. Izvēlēties izstrādājuma izgatavošanai piemērotākos tehniskos paņēmienus. 4.4. Izgatavot izstrādājumu atbilstoši tehnoloģiskajai secībai, plānotajā laikā. 4.5. Novērtēt izstrādājuma kvalitāti.
5. Izgatavot prezentācijas priekšmetus.	5.1. Apzināt lietišķas mākslas un amatniecības izstrādājumu piedāvājumu. 5.2. Apzināt etnogrāfisko motīvu izmantošanas iespējas valsts, pilsētas, novada, viesu nama reklāmas vajadzībām. 5.3. Apzināt arheoloģisko motīvu izmantošanas iespējas ieceres realizēšanā. 5.4. Pielietot etnogrāfisko elementu, arheoloģisko motīvu pielietošanas iespējas priekšmeta stilizācijā jaunu priekšmetu radīšanā, rotāšanā. 5.5. Pielietot etnogrāfijā balstīta krāsu salikuma izmantošanu jauna priekšmeta radīšanā, rotāšanā. 5.6. Savienot senatnes mantojumu ar mūsdienu tendencēm, modernajiem materiāliem, tehnoloģiskajām iespējām, radīt izstrādājumu atbilstošu nacionālajai mentalitātei.
6. Veikt individuālo uzņēmējdarbību.	6.1. Izprast likumdošanu individuālās uzņēmējdarbības līmenī. 6.2. Noformēt darba, pirkšanas – pārdošanas, materiālās atbildības līgumus. 6.3. Kārtot lietvedības, vienkāršus grāmatvedības un finanšu dokumentus 6.4. Sadarboties ar klientu. 6.5. Ievērot darba drošības, ugunsdrošības, vides aizsardzības prasības.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie – materiāli atbildīgs darbs, veicams patstāvīgi vai komandā, saskarsmē ar klientu.
- Ķīmiskie – putekļi gaisā, darbs ar krāsām, līmēm.

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai

- Šķiedras mākslas izstrādājumu speciālistam jābūt ar labu redzes asumu, noturīgu uzmanību, pacietību un labi koordinētām kustībām, nedrīkst būt alerģijas, daltonisms.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Ievērot darba procesu izpildes secību. • Lietot racionālus darba paņēmienus. • Lasīt izstrādājumu tehnisko dokumentāciju. • Lietot nozares standartus, simboliku un terminoloģiju. • Īstenot ieceri no skices līdz gatavam darbam. • Izvēlēties materiālus atbilstoši tehniskajām un mākslinieciskajām prasībām. • Aprēķināt materiālu apjomu un izmaksas, noformēt pasūtījumu. • Ievērot vispārējo darba drošību. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientēties nozares aktualitātēs. • Orientēties darbam nepieciešamo materiālu piedāvājumā. • Aprēķināt izejmateriāla apjomu, izmaksas. • Apstrādāt un sagatavot materiālus. • Lietot iekārtas un instrumentus. • Pārzināt un pielietot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus skici , maketu, paraugu gatavošanā. • Zīmēt izstrādājumu skices, analizējot modernās tendences, vēsturisko materiālu. • Pielietot piemērotas tehnikas izstrādājuma izgatavošanā. • Novērtēt kvalitāti, novērst defektus. • Prezentēt gatavo izstrādājumu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veikt darbu patstāvīgi vai komandā. • Pārvaldīt valsts valodu un prast svešvalodu. • Ievērot darba ētikas principus. • Patstāvīgi mācīties un papildināt savas zināšanas. • Sniegt mutisku un rakstisku informāciju par savu darbu. • Risināt ar darbu un sadzīvi saistītas problēmas. • Sadarboties ar klientu. • Plānot savu darbu. • Ievērot darba drošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumus. • Ievērot higiēnas prasības. • Prast sniegt pirmo palīdzību.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Valodas un komunikatīvās zinības:			
• latviešu valoda			
• svešvaloda			
• saskarsme			
Matemātika, dabas zinības un tehniskās zinības:			
• matemātika			
• lietišķā informātika			
• ķīmija			
Sociālās zinības un kultūrizglītība:			
Vēsture			
Biznesa pamati			
Vides zinības			

Sports			
Profesionālie mācību priekšmeti:			
Rokdarbu tehnoloģija:			
• Tradicionālās rokdarbu tehnoloģijas			
• Izšūšana			
• Adīšana			
• Tamborēšana			
• Knipelēšana			
• Aušanas pamati			
• Šūšanas pamati			
• Tērpu apdare			
• Audumu apgleznošana			
• Netradicionālās rokdarbu tehnoloģijas			
Sietspiede vai transferapdruka			
Filca velšana			
Materiālu un tehnoloģiju mācība:			
• Tradicionālie materiāli - vilna, lins, kokvilna, zīds			
• Netradicionālie materiāli - sintētiskie, dabas materiāli (sizals, džuta, rafija)			
• Materiālu uzbūve, īpašības			
• Materiālu tehniskās, mākslinieciskās prasības			
• Materiālu apstrādes tehnoloģijas			
• Palīgmateriālu veidi			
• Materiālu daudzumu aprēķini			
• Iekārtas un instrumenti			
Zīmēšana:			
• Tonālie, uzbūves apjoma zīmējumi			
• Tehniskie zīmējumi			
• Skices			
Kompozīcija:			
• Kompozīcijas pamatelementi			
• Plaknes laukumu veidošanas nosacījumi			
• Etnogrāfisko motīvu stilizācija, transformācija un pielietojums			
Koloristika:			
• Gleznošana			
• Krāsu mācība			
• Materiāla krāsošana			
Datorgrafika:			
• "MicrosoftWord"			
• "Corel Draw"			
• "Adobe Photoshop"			
Konstruēšanas un modelēšanas pamati:			
• Apģērbs - blūzes, svārki, bikses			
• Interjera priekšmeti - spilveni, klasiskie aizkari, pledi, segas			
• Aksesuāri - jostas, somas, šalles, lakati, rotaslietas			

Kultūras vēsture ▪ stilu vēsture: interjera stili, tērpu stili			
Darba drošības un aizsardzības noteikumi			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Andrejs Rozenbergs, SIA “Daiļrade RC (radošais centrs), dizainers;
- Jānis Trops, “Radošo darbu galerija”, direktors;
- Baiba Pāvuliņa, SIA “Ticians”, kreatīvā direktore;
- Gundega Gulbe, Rīgas Purvciema Amatu skola, rokdarbu tehnoloģe – dizainere.

Profesijas standarta eksperti:

- Regīna Gedzjuna –Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Valsts kultūrizglītības centra, administratīvās un skolvadības daļas vadītāja;
- Inguna Lauce- Latvijas Dizaineru savienības priekšsēdētāja;
- Egīls Rozenbergs- Latvijas Mākslinieku savienības prezidents.